

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.21.326/2014/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Papp István Richárd Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Papp István Richárd ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a Dr. Németh K. László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Németh K. László ügyvéd) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2014. július 9. napján meghozott 7.P.21.793/2013/33. számú ítélete ellen az alperes részéről 35. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti.

Az alperes viszontkeresete tárgyában a pert megszünteti, és az elsőfokú bíróság ítéletének a viszontkeresetet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi.

Az alperes által az államnak fizetendő feljegyzett illeték összegét 1.986.000 (egymillió-kilencszázhatszázhatvanhatezer) forintban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 750.000 (hétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az alperessel 2000. március 20-án kötött partnervédelmi szerződés alapján 58.288.735 forint szankciós jutalék és ezen összeg után 2000. november 8. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a 2000. november 8-án kelt levelében a felperes szerződésszegő magatartása miatt felbontotta a partnervédelmi szerződést, ezért az ezt követő időszakra a felperes már nem érvényesíthet igényt a szerződés alapján. Hivatkozott a szerződés semmisségére is, mivel az álláspontja szerint jogszabályba, illetve nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközött. Továbbá érvénytelenségi kifogással élt megtévesztése, illetve a szerződés feltűnő értékaránytalansága okán. Viszontkeresetében az érvénytelenség jogkövetkezményeként 10.278.563 forint és járulécai megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

Az elsőfokú bíróság a 7.P.20.274/2006/90. számú ítéletével a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján meghozott 6.Pf.20.027/2011/7. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét - a viszontkereset elutasító döntést - nem érintette, míg a fellebbeezett

rendelkezését a jogalap tekintetében megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes köteles megfizetni a felperesnek a **K. Bt.** és az **M. Kft.** között a 2003. december 31. napjáig terjedő időben épületgépészeti munkák ellenértékeként az egyes szerződésekben meghatározott összeg 20%-át. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.VII.21.829/2011/6. számú közbenső ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

A jogerős közbenső ítéletben megállapított tényállás szerint a partnervédelmi szerződésben a felek megállapodtak, hogy a felperes által felkutatott és megszerzett épületgépész kivitelezéseket szoros együttműködésben végzik. A szerződés szerint a felperes által felkutatott munkalehetőségeket az alperes vállalkozóként saját nevében megkötött szerződések keretében önállóan kivitelezi és a felperes jutaléka a leszerződött munka megvalósulása esetén a végszámla kifizetését követően a szerződési összeg 15%-a. A szerződés értelmében amennyiben az alperes a szerződést megszegve a felperes által hozott, felkutatott partnerekkel - e körbe mindazok a megrendelők beletartoznak akikkel az alperes a felperesen keresztül a közös vállalkozási tevékenység során bármilyen módon kapcsolatba került (**M. Kft.**, **C. Kft.**, stb.) - a felperes megkerülésével közvetlenül vagy közvetett szerződést hozna létre, úgy minden ilyen ügylet teljes volumenére vetített 20% jutalékot köteles fizetni a felperes részére. A szerződést a felek 2003. december 31-ig terjedő időtartamra kötötték. Az alperes a 2000. március 10-én, május 3-án, május 29-én, július 14-én és augusztus 21-én kötött vállalkozási szerződések alapján a **C. Kft.** alvállalkozójaként üzemanyagtöltő állomások épületgépészeti szerelési munkáit végezte az **M. Kft.** részére. Az alperes 2000. november 8-án írásban közölte a felperessel, hogy a partnervédelmi szerződést a felperes megszegte és ezt a szerződés felbontásának tekinti. Ugyanezen a napon közölte az **M. Kft.**-vel, hogy az üzemanyagkutak épületgépészeti kivitelezője a **K. Bt.**-re változik és kérte a megjelölt munkák szerződésének az új kivitelező részére történő átírását.

A jogerős közbenső ítélet jogi indokolása szerint a felek megállapodása az 1959. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) nem szabályozott atipikus szerződés, amely a díj és a felelősség tekintetében a megbízás jegyeit viseli. Bizonyítást nyert, hogy a felperes eljárásának eredményeként végzett az alperes a **C. Kft.** alvállalkozójaként tevékenységet, ezért a felperes tevékenysége sikeres volt, így jogosult a szerződés alapján a sikerdíjra, amit bizonyít, hogy a felek 2000 novemberében, majd 2001 márciusában el is számoltak. Az alperes által 2000. november 8-án a felpereshez intézett nyilatkozat a szerződés felperes részéről történt felbontása elfogadását célozta. Ilyen akaratnyilatkozatot azonban a felperes nem tett, ezért nem állt fenn a szerződés Ptk. 319. § (1) bekezdésének megfelelő közös megegyezéssel történő felbontásának esete. Az alperes nyilatkozata pedig - annak tartalma szerint - nem volt felmondásnak tekinthető. Miután a **K. Bt.** egy családi vállalkozás, amelyben az alperes volt a kültag, az alperes azon magatartása miszerint maga kérte az **M. Kft.**-től a szerződések átírását a **K. Bt.** részére, megfelelt a partnervédelmi megállapodásban meghatározott szerződésszegés esetének, mert az alperes a felperes megkerülésével közvetett módon szerződést hozott létre egy olyan céggel, amely a felperes eljárásának eredményeként biztosított megrendeléseket. A szerződés felbontásának hiányában ez a szerződésszegés a szerződés hatályban léte alatt történt, így kiváltotta az alperes részéről az úgynevezett szankciós jutalék fizetésének kötelezettségét. A felek a szerződésükben a jutalék összegét a szerződési összegek meghatározott százalékában határozták meg. Az ezekre nézve lefolytatott bizonyítást követően hozható az összezszerűség tekintetében döntés.

A folytatódó elsőfokú eljárás során a felperes előadta: az 58.288.735 forint összegű követelése az **M. Kft.** pénzügyi kimutatásán alapul. Tekintettel arra, hogy az alperes a keresetlevélhez mellékelte a kimutatást vitatta, azt ismételtelen becsatolta, álláspontja szerint immár megfelelően hitelesítve. A kimutatást aláírásával **S. T.** ügyvezető hitelesítette, míg **S. F.** - a családi vállalkozásként

működő társaság ügyvezetőjének fia, aki maga is operatíván irányította a társaságot - az **M. Kft.** képviselőjében egy külön nyilatkozatot adott ki a kimutatás valódiságáról. A kimutatás hitelességét támasztják alá az alperes által becsatolt vállalkozási szerződések is, tekintettel arra, hogy ezek a kimutatásban azonos adatokkal szerepelnek. A vállalkozási szerződésekből megállapítható továbbá, hogy 2001. évben a **K. Bt.** és az **M. Kft.** között keretszerződés volt érvényben. A vállalkozási szerződések mindegyikén az alperes került feltüntetésre a **K. Bt.** képviselőjeként, melyből következően e szerződésekről tudomása volt, azok megkötésében tevékenyen részt vett. A **K. Bt.** és az **M. Kft.** között hosszú távú, három éves együttműködés volt. A nagyszámú ügyletet az az alperesi perirat is igazolja, mely szerint az alperes „példálózó jelleggel” csatolt hat darab vállalkozási szerződést. A nyilatkozatából következően az alperes legalábbis hozzáférhet a szerződésekhez, hiszen lehetősége volt példálózó jelleggel válogatni közülük. A 2014. május 8-án tartott tárgyaláson tett alperesi nyilatkozatból egyértelmű: a **K. Bt.** a kimutatásban szereplő összegeket megkapta, a kifizetések tekintetében eltérés a szerződéstől általában negatív irányban volt. A felperes szerint ebből következően a kimutatásban szereplő és a kereset alapját képező összegek az alperes fizetési kötelezettségének minimumát képezik, ennél ugyanis a szerződéses összeg csak magasabb lehet. Amennyiben mégis szükséges az egyes szerződések vizsgálata, azok az alperes családi cégénél lelhetők fel, de az alperes házastársa e cég képviselőjében nem járult hozzá az üzleti titok feloldásához.

Az alperes ellenkérelmében továbbra is a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy az **M. Kft.** pénzügyi kimutatása és **S. F.** nyilatkozata önmagában nem elegendő a keresetösszegezésének bizonyításához. Nem támasztja alá semmi, hogy a kimutatás a nyilatkozat melléklete lenne. **S. F.** nem volt az **M. Kft.** ügyvezetője, aláírása nem is cégszerű, így az okirat nem teljes bizonyító erejű. A nyilatkozat tartalma szerint a **C. Kft.** számára került kibocsátásra, és üzleti titoknak minősülő adatokra vonatkozik, ezért az érintettek hozzájárulása nélkül bizonyítékként nem vehető figyelembe. Amennyiben a kimutatás hiteles lenne, úgy bizonyítani kellene, hogy az abban szereplő szerződések a partnervédelmi megállapodás hatálya alá tartoznak, és az **M. Kft.** részéről a pénzügyi teljesítés valóban megtörtént. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az **M. Kft.**-vel 2000. március 20. és 2003. december 31. között megkötött szerződések nem, vagy nem teljes egészében tartoznak a partnervédelmi szerződés hatálya alá, ugyanis már ezt megelőzően vállalkozási szerződések és keretszerződések alapján rendszeres üzleti kapcsolatban állt az **M. Kft.**-vel. E szerződések vonatkozásában az **M. Kft.** nem minősül a felperes által felkutatott új üzleti partnernek, így e szerződéseket a 2000. november 8-i levelében szabadon átruházhatta a **K. Bt.**-re. A kimutatás az alperes állítása szerint ilyen tételeket is tartalmaz. Az alperes hangsúlyozta: az egyes szerződések és a hozzájuk tartozó pénzforgalmi bizonylatok alapján lehetne csak megállapítani, hogy a kimutatás egyes tételei a kereset tárgyát képezik-e. Állítása szerint a per során minden rendelkezésére álló vállalkozási szerződést becsatolt és azért példálózó jelleggel, mert a 2001-ben megkötött szerződések közül már csak a csatolt szerződések voltak a birtokában. Nem tanúsított bizonyítást akadályozó magatartást, aktívan és konstruktívan tett eleget a bizonyítási kötelezettségének. A felperesnek a per megindulása óta eltelt nyolc évben lehetősége lett volna a szükséges okirati bizonyítékokat beszereznie, miként az **M. Kft.**-vel fennálló kapcsolatainak köszönhetően a keresetlevélhez mellékelte kimutatást is megszerezte. A szerződésekben rögzített vállalkozói díjak, vagyis a szerződéses érték, valamint a kifizetések összege között jelentős eltérés van a kifizetések javára, ezért a kimutatásban szereplő összegek és a tényleges kifizetések nem szolgálhatnak a felperes által követelt összeg megállapításának alapjául. Ezt igazolja a **C. Kft.** könyvelési analitikája, mellyel kapcsolatban megállapítható eltérés az **M. Kft.** kimutatása esetében is nagy valószínűséggel fennáll.

Az alperes 2012. szeptember 20-án 122.330.198 forint összegű viszontkeresetet és beszámítási kifogást terjesztett elő. A 2014. május 8-án tartott tárgyaláson a viszontkeresetét 89.189.000 forintban és középarányos időponttól járó késedelmi kamatában véglegesítette azzal, hogy amennyiben a keresetnek a bíróság helyt ad, számítson be ebből az összegből 58.288.735 forintot, az ezen felüli 30.900.265 forint megfizetésére pedig kötelezze a felperest. Az alperes a követelését arra alapította, hogy a partnervédelmi szerződés értelmében a felperest is szankciós jutalék terheli. A jogerős közbenső ítélet arra az álláspontra helyezkedett, miszerint **K. L.-nek** az **M. Kft.-nél** végzett tevékenysége a felperes képviselőjében kifejtett tevékenységnek minősül. Ebből egyenesen következik, hogy a partnervédelmi szerződés hatálya alá tartozik minden olyan épületgépészeti munka, amelyet **K. L.** kutatott fel és szerzett meg, vagyis az **M. Kft.** és a **C. Kft.** közötti alvállalkozási szerződésekben meghatározott munkák is. **K. L.** ezeket a munkákat az alperes megkerülésével a **C. Kft.** számára juttatta. A jogerős közbenső ítélet új jogi helyzetet teremtett, melyben megalapozottá és indokolttá vált a **C. Kft.** által megküldött könyvelési analitika és szerződések alapján 89.189.000 forint összegű igény előterjesztése. Az alperes hangsúlyozta, hogy a jelen eljárás nem egy új per, hanem a felperes keresetlevelével indult peres eljárás szerves folytatása, melyben a kereset összezszerűségének megállapítása körében a Pp. alapján joga és lehetősége volt az igényét előterjeszteni.

A felperes a viszontkereset és a beszámítási kifogás vonatkozásában eljárási kifogással élt. Álláspontja szerint a jogerős közbenső ítélet meghozatala azt eredményezte, hogy az eljárás a Pp. 213. § (3) bekezdése és 253. § (4) bekezdése alapján a felperest megillető követelés összegére korlátozódott. Ebben az eljárási keretben a felperes szerződésszegésének vizsgálata, a viszontkereset és a beszámítási kifogás elbírálása nem folytatható le, hiszen az szükségképpen sérti a közbenső ítélet anyagi jogerejét. A felperes rámutatott arra, hogy a bíróság az alperes viszontkeresetét jogerősen elutasította, így az a Pp. 229. § (1), (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel ismételtelen nem terjeszthető elő. Az alperesi beszámítás anyagi jogi szempontból [Ptk. 297. § (4) bekezdés] is kizárt. Az újabb viszontkereset a per befejezésének hátráltatása céljából került benyújtásra, így a Pp. 147. § (1) bekezdése alapján elutasítandó. A felperes érdemben is elutasítani kérte mind a viszontkeresetet, mind a beszámítási kifogást, elsődlegesen elévülés okán.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 58.288.735 forintot, valamint ezen összeg után 2002. május 20. napjától 2004. április 30. napjáig évi 11%, 2004. május 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot. A viszontkeresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.500.000 forint perköltséget, az államnak pedig külön felhívásra 2.400.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtettek szerint az összezszerűség vonatkozásában a felperesnek a **K. Bt.** által megkötött szerződések összegét kellett bizonyítania, amely alapján megállapítható, hogy az alperes milyen összegű jutalék megfizetésére köteles. A felperes csatolta a Bt. részére kifizetett összegekre vonatkozó kimutatást. Az alperes az abban feltüntetett összegeket annak ellenére vitatta, hogy a felperes kérelmére **S. F.** tanú becsatolta az **M. Kft.** számítógépes nyilvántartásában rendelkezésre álló kimutatást, mely egyezést mutatott a felperes által csatolt kimutatással. A bíróság felhívta a **K. Bt.** ügyvezetőjét - aki a cégnyilvántartás adatai szerint az alperes házastársa -, adjon az üzleti titoktartás alól felmentést az alperesnek, továbbá felhívta az alperest, hogy adjon az ügyvédi titoktartás alól

felmentést a partnervédelmi szerződést szerkesztő ügyvéd részére. A felmentés egyik esetben sem került megadásra. Az alperes emellett a felperes által csatolt kimutatás vizsgálatára és a kimutatás alapját képező dokumentumok összevetésére vonatkozó könyvszakértő kirendelését is ellenezte. A bíróság megkereste az **M. Kft.** felszámolóját, aki akként nyilatkozott, hogy a könyvelési analitika, valamint a kimutatás alapját képező dokumentumok vizsgálatára nincs lehetőség, mert azok a felszámoló részére nem kerültek átadásra, a társaság ügyvezetőjének tájékoztatása szerint a kimutatásban szereplő 2001-2003 évekre vonatkozó iratok a felszámolási eljárást megelőzően selejtezésre kerültek. Az elsőfokú eljárás során az okirati bizonyítékok hiánya miatt nem volt lehetséges szakértő kirendelése. Az elsőfokú bíróság ezért az összecszerűség vonatkozásában a tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a felek személyes előadása és a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése alapján állapította meg. Az alperes által előadottakra tekintettel vizsgálta a felperes által csatolt kimutatás bizonyító erejét. Megállapította, hogy a kimutatást aláíró személy nem volt az okirat készítésekor az **M. Kft.** önálló aláírási joggal rendelkező képviselője. Az alperes a személyes előadásában és **K. L.** a tanúvallomásában azonban akként nyilatkozott, hogy a tényleges ügyvezető betegségére tekintettel e személlyel, mint az **M. Kft.** felelős vezetőjével folytattak tárgyalásokat. Az alperes kifogásolta azt is, hogy a kimutatásban nem a szerződött összegek, hanem a kifizetések szerepelnek, ugyanakkor nyilatkozata szerint nem fordult elő, hogy az **M. Kft.** többet fizetett volna ki, mint amennyiről a szerződés szólt, és a kimutatásban szereplő összegek a **K. Bt.** részére ténylegesen kifizetésre kerültek. Mivel a felperes a szerződésekkel nem rendelkezhetett és azok egyéb módon sem voltak beszerezhetőek, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok és az eset összes körülményei figyelembe vételével, „mérlegeléssel” megállapította: a szerződés szerinti összeg nem határozható meg, azonban a kifizetett összeg igen, és az nem haladja meg a szerződés szerinti összeget, ezért a számítás alapjául elfogadható. A késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját a keresettől eltérően középarányosan állapította meg. A késedelmi kamat mértékéről a Ptk. 301. § (1) bekezdése, valamint a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 6:48. § (1) és (2) bekezdése alapján határozott. A vizontkeresetet érdemben bírálta el, és alaptalannak találta. Abból indult ki, hogy jogerős ítélet a 10.222.312 forint összegű, az eredeti állapot helyreállítására vonatkozó vizontkereset tárgyában született. Az elutasító döntés nem terjed ki a „jelen eljárásban” előterjesztett vizontkeresetre, így nem áll fenn az ítélt dolog esete.

Fellebbezésében az alperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását és a vizontkereset teljesítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást több esetben pontatlanul, hiányosan, illetve tévesen állapította meg, és a nem megfelelően megállapított tényállás alapján helytelen, okszerűtlen mérlegeléssel téves jogi következtetéseket vont le, ezért az ítélete megalapozatlan. Az alperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a jogerősen megállapított tényállást a felperesnek kedvező értelmezés szerint több ponton módosította. **K. L.**-t az eljárási szabályokat súlyosan megsértve tanúként hallgatta ki, jöllehet a felperes képviselőjeként járt el. Az alperes kiemelte: a kereset összecszerűségét elsősorban azért vitatta, mert az az **M. Kft.** által az alperes részére 2000-2003 között történt kifizetéseket tartalmazó kimutatáson alapul, holott a jogerős közbenső ítélet szerint is kizárólag a szerződésekben meghatározott vállalkozói díj alapján lett volna meghatározható. Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása is, miszerint az 58.288.735 forintot az **M. Kft.** teljes egészében az alvállalkozási szerződések alapján teljesítette a **K. Bt.** számára. A valóság ezzel szemben az, hogy a **K. Bt.** a partnervédelmi szerződés hatálya alatt az alvállalkozási szerződésektől függetlenül épületgépészeti anyagokat is értékesített az **M. Kft.** számára. Az elsőfokú bíróság az összecszerűség vizsgálatán túlterjeszkedve, **K. L.** semmivel nem

bizonyított nyilatkozatai, és az ügy tényállásának kiragadott, tévesen, valamint az alperes számára tendenciózusan kedvezőtlenül értelmezett elemeiből egy olyan megalapozatlan gondolati konstrukciót épített fel, amelyre támaszkodva a keresetnek helyt tudott adni. A periratok szerint **S. F.** nyilatkozatát a felperes csatolta be, és nem bizonyította, hogy a nyilatkozatot valóban **S. F.** írta-e alá, illetőleg az **M. Kft.** nevében cégszerűen kibocsátott okiratnak minősül-e és milyen kimutatás képezte a mellékletét. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a **K. Kft.** ügyvezetőjének (és nem a **K. Bt.**) az üzleti titoktartás alóli felmentés megtagadására vonatkozó nyilatkozatát. A **K. Kft.**-nek joga volt megtagadni az üzleti titok alóli felmentést az általa kötött vállalkozási szerződésekkel kapcsolatban. Az elsőfokú ítélet azt is tévesen tartalmazza, hogy az alperes ellenezte könyvszakértő kirendelését. Valójában nem ellenezte, ahhoz több alkalommal is hozzájárult és kérte, hogy a szakértői vizsgálat az **M. Kft.** és a **C. Kft.** közötti üzleti kapcsolatra is terjedjen ki. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a 2014. május 8-i tárgyaláson (26. sorszámú jegyzőkönyv) tett alperesi nyilatkozatot. A két külön bírói kérdésre válaszként adott első nyilatkozat a kifizetésre, a másik a szerződésekre vonatkozott és ebből a szempontból egymástól függetlenek. Az alperesi nyilatkozatokból tehát nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a felperes által csatolt kimutatásban szereplő összegek megegyeznek a szerződések összegeivel, vagy azoknál kisebbek. A helyzet ennek éppen az ellenkezője. Az elsőfokú bíróság az ügy érdemi elbírálására is kiható eljárási hibát követett el azzal, hogy a kimutatások alapján mérlegeléssel állapította meg a kereset összecszerúségét. A viszontkereset vonatkozásában fellebbezésében az alperes arra mutatott rá, hogy a partnervédelmi szerződés nemcsak az alperes által az **M. Kft.** számára végzendő munkákra, hanem minden olyan munkára kiterjedt, amelyet **K. L.** megszerzett, így a **C. Kft.** által az **M. Kft.** számára elvégzett klímászerelési munkákra is. Az elsőfokú bíróság a partnervédelmi szerződésből következő állásponttal szemben **K. L.** által elmondottakat vette figyelembe, melyek egyrészt nyilvánvalóan megalapozatlanok, másrészt vitatottak és bizonyíthatatlanok, továbbá részben ellentétesek a jogerősen megállapított tényállással is. Az ellentmondások tisztázására indítványozott tanúbizonyítást az elsőfokú bíróság nem utasíthatta volna el.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A bizonyítás körében kiemelte: kívülállóként nem fért hozzá a szerződésekhez, a **K. Bt.** az üzleti titok alóli felmentést nem adta meg, az alperes pedig a bizonyítást nem segítette elő, annak ellenére, hogy arra az elsőfokú bíróság felhívta és figyelmeztette, az együttműködés hiányát a terhére értékeli. Az elsőfokú bíróság nem a követelés összegét, hanem az annak alapjául szolgáló tényállást állapította meg ezek után mérlegeléssel. A tényállás alapja pedig nem kizárólag az **M. Kft.**-től származó kimutatás volt, hanem az alperes által csatolt hat darab szerződés is, amelyeknek a nyilatkozattal való egybevetéséből egyértelműen kitűnt, hogy az utóbbi megfelelt a valóságnak. Ezen túlmenően maga az alperes adta elő személyesen, hogy a családi Bt. a megállapodás szerinti díjhoz képest magasabb összeget soha nem kapott, egyébként pedig a kimutatás szerinti összegeket ténylegesen megkapta. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogerős közbenső ítéletet követően a viszontkeresetet érdemben nem tárgyalhatta volna. A viszontkereset ráadásul olyan tényállásra épült, melyre tekintettel a jogerős közbenső ítélet éppen az alperes fizetési kötelezettségét állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a meghaladó késedelmi kamatigényt elutasító rendelkezését, mely ugyan kimaradt az ítélet rendelkező részéből, de az indokolásából kitűnik [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése annyiban alapos, hogy a viszontkeresetről nem lehetett volna érdemi döntést hozni.

Az elsőfokú bíróság a viszontkereset elbírálása során figyelmen kívül hagyta, illetőleg csak részben válaszolta meg a felperes eljárás szabálytalansága miatti kifogását. Nem azt kellett vizsgálni, hogy van-e a jelen esetben a viszontkereset vonatkozásában res iudicata, mert ettől függetlenül sem volt lehetséges viszontkeresetet előterjeszteni. Abból kell kiindulni, hogy a bíróság az eljárás korábbi szakaszában jogerős közbenső ítéletet hozott, mely nem érintette az alperes viszontkeresetének elutasítását. A perben tehát volt már egy jogerősen elutasított viszontkereset. Ugyanabban a perben a viszontkereset tárgyában fogalmilag kizárt két elutasító ítélet hozatala. A Pp. 147. § (1) bekezdése meghatározza, hogy az alperes meddig indíthat a felperes ellen viszontkeresetet. A jogszabályi rendelkezés értelmében viszontkereset az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig terjeszthető elő. A Pp. 213. § (3) bekezdése értelmében a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után a tárgyalás a követelés összegére vonatkozóan folytatódik. Ebből következően a jogerős közbenső ítélet után nem volt mód az újabb viszontkereset érdemi elbírálására, azt a Pp. 147. § (1) bekezdése és a 213. § (3) bekezdése alapján érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból kellett volna elutasítani. Az elsőfokú eljárás során ez elmaradt, ezért a Pp. 251. § (1) bekezdése megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét a viszontkereset vonatkozásában hatályon kívül kellett helyezni, és a pert meg kellett szüntetni. Hozzáteszi az ítélőtábla, hogy az alperes követelését beszámítási kifogásként sem lehetett érdemben elbírálni, mert az alperes ilyen ellenkövetelést is csak a Pp. 247. § (3) bekezdésében megállapított korlátok között terjeszthetett volna elő.

A közbenső ítéletet követően a tárgyalás a követelés összegére (mennyiségére) folytatódhatott és nem érinthette a jogalap körében már megállapított tényállást, ezért irreleváns az alperesnek az elsőfokú ítélet tényállásának pontatlanságával, téves voltával kapcsolatos valamennyi, a fellebbezésében részletesen előadott kifogása.

A Fővárosi Ítélőtábla a következő releváns tényállást állapítja meg: az alperes azzal a 2000. március 20-i partnervédelmi szerződés rendelkezése szerinti szerződésszegő magatartásával, hogy a felperes megkerülésével közvetett módon szerződést hozott létre a felperes által felkutatott **M. Kft.** és a **K. Bt.** között, kivonta a peres felek közti, a felperesnek járó jutalékfizetés köréből az **M. Kft.** által a **K. Bt.**-nek 2000 évben 24.744.100 forint, 2001. évben 87.483.610 forint, 2002. évben 127.191.512 forint, 2003. évben pedig 52.024.455 forint összegben teljesített vállalkozói díjat. Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállási elemeit az ítélőtábla mellőzi, mert a további releváns tényállást a jogerős közbenső ítélet tartalmazza.

A Fővárosi Ítélőtábla az így megállapított tényállás mellett egyetért az elsőfokú bíróság döntésével és lényegében annak indokaival is, a következő kiegészítéssel.

Fellebbezésében az alperes azt sérelmezte, hogy a felperes nem bizonyította a kereseti követelés összegszerűségét, azt az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével okszerűtlen, logikátlan, az egyéb peradatoknak ellentmondó mérlegelés alapján állapította meg.

Az ítélőtábla azt emeli ki, hogy a Pp. 163. § (2) bekezdéséből következően, ha a felek valamely tényt egyezően adnak elő, e körben a bizonyítás szükségtelen. Nincs jelentősége annak, hogy a Pp. 193. §-a úgy rendelkezik, hogy okirati bizonyíték esetén a bíróság az egyéb bizonyítást mellőzheti. Ha pedig nincs szükség okirati bizonyításra, az okirat alakiségéhez, hitelességéhez fűződő kifogásoknak sincs jelentőségük.

Az I. rendű alperes a 2014. május 8. napján tartott tárgyalásról készült 26. sorszámú jegyzőkönyv 5. és 6. oldalán rögzítettek szerint kétszer is úgy nyilatkozott, hogy a felperes által csatolt kimutatásban foglalt kifizetések ténylegesen megtörténtek a **K. Bt.** részére. A felek tehát egyezően adták elő, hogy megkapta **K. Bt.** a kimutatott összegeket, ezért az okirat hitelességével, bizonyító erejével kapcsolatban felmerülő kérdések megválaszolása szükségtelen. Az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el a felek egyező nyilatkozata alapján valónak a kifizetések megtörténtét.

Az a további alperesi védekezés viszont vizsgálható volt, hogy miért nem egyezik meg a kifizetés a vállalkozási szerződésekkel. Fellebbezésében az alperes ezt azzal magyarázta, hogy a **K. Bt.** a partnervédelmi szerződés hatálya alatt a vállalkozási szerződésektől függetlenül épületgépészeti anyagokat is értékesített az **M. Kft.** számára. Azt kell megállapítani, hogy ez olyan új tény, melynek előadására az elsőfokú határozat meghozatala előtt is sor kerülhetett volna. Az alperes nem hivatkozott olyan alapos okra, amely a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakra tekintettel lehetővé tenné számára, hogy ezen új tényt a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt tiltás ellenére a fellebbezésében előadja. Amit az alperes az elsőfokú eljárás során a kérdéses körben előadott az az volt, hogy a partnervédelmi megállapodás hatálya alá nem tartozó szerződésekre tekintettel is történtek kifizetések. Az ítélet tábla ezzel kapcsolatban arra mutat rá, hogy a Pp. 139. §-a szerint az ellenkérelemben elő kell adni az annak alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait is. Az alperes azonban nem adott elő ennek megfelelő, érdemben értékelhető tényeket, ugyanis arról nem tett nyilatkozatot, hogy mennyiben, milyen összegben tartalmaz a kimutatás más jogviszonyokat is. Miután tudott ilyen jogviszonyokról, nyilván azt is tudta, hogy melyek ezek. A tények részéről történő előadását nem helyettesíti a már bizonyított tény vitatása.

Az alperes arra hivatkozott, hogy minden lehetséges módon elősegítette a felperesi bizonyítást, ezért az ítélet tábla az előbbiekhöz hozzáfűzi: az alperes abban a körben, hogy a kimutatásban szereplő kifizetések a partnervédelmi szerződés hatálya alá tartozó vállalkozási szerződésekhez tartoznak, magával a szerződésszegő magatartásával kívánt volna védekezni, mely ellentétes a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveivel. A jogerős közbenső ítélet tartalmazza, hogy a 2000. november 8-i alperesi nyilatkozatnak, miszerint kérte az **M. Kft.**-től a szerződések átírását az új kivitelező, **K. Bt.** részére, az egyetlen ésszerű indoka az lehetett, hogy a továbbiakban nem kívánta jutalékban részesíteni a felperest. Ezt a szándékát tükrözte a felpereshez ugyancsak november 8-án intézett, valamint november 16-án az ügyvédnek írt nyilatkozata is. Az tehát, hogy az alperes létrehozott egy gazdasági társaságot, amely a jutalék fizetésének elkerülését célozta, a jogerős közbenső ítéletből következik. A szerződésszegő magatartása semmiképpen nem lehet kellő alap az alperes számára a szerződésszegésből eredő következmények alóli mentesülésre.

Mindezekre tekintettel azt kellett megállapítani, hogy nem történt a tényállás körében azösszagszerűséget illetően téves mérlegelés az elsőfokú bíróság részéről.

A Fővárosi Ítélet tábla ezért a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét.

Az ítélet tábla döntése kihatással volt az alperes által az államnak fizetendő feljegyzett illeték összegére, mivel az érdemi elbírálásra alkalmatlan viszontkereset mérsékelte az illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 58. § (1) bekezdés f) pontja alapján 150.000 forint. A pervesztes alperes ezen felül - figyelemmel arra is, hogy a felperes szintén illetékfeljegyzési jogban részesült - 900.000 forint kereseti illetéket, 900.000 forint fellebbezési illetéket, 36.000 forint

felülvizsgálati illetéket köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, melyről a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint határozni kellett.

Az alperes fellebbezése nem vezetett sikerre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, továbbá köteles az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján külön felhívásra az államnak megfizetni az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket. Az ítéletábla a felperest képviselő ügyvéd munkadíját az általa kifejtett tevékenység munkaigényére figyelemmel 750.000 forint mérsékelt összegben állapította meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2015. február 24.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: